

РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ

Березанський Ігор Вадимович

Еволюція класичних політичних теорій під впливом глобальних викликів

УДК 320.01

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-3.1>

Березанський Ігор Вадимович
аспірант кафедри політології
та загальноправових дисциплін
Національного університету
«Запорізька політехніка»
вул. Жуковського, 64, Запоріжжя,
Україна
ORCID: 0009-0003-7493-3671

У статті проведено комплексний аналіз того, як класичні політичні теорії адаптуються та еволюціонують у відповідь на сучасні глобальні виклики. Розглянуто основні політичні концепції, такі як лібералізм, консерватизм і соціалізм, та їхня трансформація під впливом таких явищ, як кліматичні зміни, міграційні кризи, пандемії, економічна нерівність та війни.

Метою статті є дослідження еволюції класичних політичних теорій під впливом сучасних глобальних викликів.

Методи дослідження. У дослідженні було використано компаративний аналіз. За допомогою цього методу було здійснено порівняння трансформацій класичних політичних теорій (лібералізм, консерватизм, соціалізм і т.п.) під впливом глобальних викликів.

Результати дослідження. Лібералізм, як ідеологія, яка надає пріоритет свободі індивіда, верховенству права та обмеженому уряду, зазнав значних змін у відповідь на сучасні глобальні виклики. В цьому зв'язку слід згадати екологічний лібералізм. Він передбачає посилену увагу до екологічних питань і стійкого розвитку, враховуючи вплив кліматичних змін.

Консерватизм, який акцентує на традиційних цінностях, стабільності та поступових змінах, також адаптується до сучасних викликів. Він трансформується у напрямку екологічного консерватизму. Він спрямований на збереження природного середовища як частини традиційних цінностей та спадщини.

Соціалізм, як ідеологія, що наголошує на колективній власності та рівності, також зазнає змін під впливом глобалізації та сучасних викликів та реалізується у екосоціалізмі. Характерними рисами екосоціалізму є інтеграція екологічної свідомості з соціалістичними принципами для створення стійкого і справедливого суспільства.

Ще одним напрямком трансформації соціалізму є глобальний соціалізм. Він передбачає підтримку глобальної солідарності та співпраці для вирішення світових проблем, таких як бідність і нерівність.

Технологічний соціалізм має на меті використання технологічних досягнень для забезпечення справедливості і рівності, таких як автоматизація і цифровізація економіки. Інклюзивний соціалізм підкреслює необхідність включення різноманітних соціальних груп (етнічних, гендерних, сексуальних меншин) у політичні та економічні процеси.

Класичні політичні теорії змушені адаптуватися до нових глобальних викликів, що значно змінює їхню сутність та практичне застосування. Лібералізм, консерватизм і соціалізм демонструють гнучкість у своїх реакціях на сучасні глобальні проблеми, намагаючись зберегти свої основні цінності, водночас інтегруючи нові аспекти для адекватної відповіді на сучасні виклики. Це підкреслює важливість динамічного підходу до політичних ідеологій у світі, що постійно змінюється.

Ключові слова: еволюція політичних теорій, глобальні виклики, лібералізм, консерватизм, соціалізм, кліматичні зміни, міграційні кризи, пандемія, економічна нерівність, політична адаптація.

Вступ. Сучасний світ стикається з безпрецедентними глобальними викликами, які суттєво впливають на всі аспекти життя суспільства, включаючи політичну сферу. Кліматичні зміни, пандемії, економічна нерівність, міграційні кризи, війни та зростаючий вплив технологій створюють нові умови, у яких традиційні політичні теорії можуть виявитися неефективними або навіть застарілими. Виникає необхідність у переосмисленні та адаптації політичних концепцій до нових реалій, щоб забезпечити стійке та ефективне управління в умовах глобалізації та постійно змінюваного світу.

В цьому зв'язку виникає необхідність у розробці нових політичних стратегій, що враховують глобальну взаємозалежність та потребу у спільних діях для забезпечення безпеки та здоров'я населення. Розвиток інформаційних технологій, штучного інтелекту та соціальних мереж змінює політичний ландшафт, впливаючи на способи комунікації, процеси прийняття рішень та участь громадян у політичному житті.

Таким чином, дослідження еволюції політичної теорії в умовах глобальних викликів є надзвичайно актуальним. Вивчення того, як традиційні полі-

тичні концепції можуть бути інтегровані у сучасний політичний дискурс, дозволить розробити більш адаптивні та ефективні стратегії управління, спрямовані на вирішення актуальних проблем сучасності. Це сприятиме стабільності, справедливості та стійкому розвитку на глобальному рівні.

Мета та завдання. Метою статті є дослідження еволюції класичних політичних теорій під впливом сучасних глобальних викликів. Завдання статті:

1. Розглянути зміст класичних політичних теорій.

2. Визначити, які глобальні виклики впливають на трансформацію політичних теорій.

Методи дослідження. У дослідженні було використано **компаративний аналіз**. За допомогою цього методу було здійснено порівняння трансформацій класичних політичних теорій (лібералізм, консерватизм, соціалізм і т.п.) під впливом глобальних викликів.

Результати. У політичній теорії існує багато різних теорій, кожна з яких має свої унікальні ідеї, принципи та історичне походження. Доцільним вбачається, перш за все, проаналізувати класичні політичні теорії, зокрема лібералізм, консерватизм і соціалізм, комунізм, фашизм, анархізм, націоналізм.

Лібералізм пропагує індивідуальну свободу (захист і розширення прав і свобод індивідуумів), раціональність та прогрес (впевненість у здатності людського розуму досягати прогресу і вдосконалювати суспільство), верховенство права (принцип, що всі громадяни повинні дотримуватися закону), економічну свободу (підтримка вільного ринку, приватної власності і мінімального втручання держави в економіку), демократію (наявність та функціональність в державі демократичних інститутів та процесів) [15; 16; 2].

Консерватизм спирається на традиції та порядок (пошана до традиційних цінностей та соціального порядку), скептицизм щодо змін (підтримка еволюційного розвитку суспільства), верховенство закону (дотримання правових норм та соціального контракту), соціальна стабільність (підтримка стабільності і гармонії в суспільстві), обмежене втручання держави в життя громадян, крім випадків захисту національних інтересів та безпеки [4; 12].

Соціалізм спирається на соціальну справедливість (рівність та справедливий розподіл ресурсів), колективна власність, економічне планування (централізоване планування економіки), захист прав працівників та профспілковий рух, соціальний добробут (розвиток системи охорони здоров'я, освіти та пенсійного забезпечення) [3; 5].

Комунізм є більш радикальною формою соціалізму, що прагне до повного знищення приватної власності та класової системи. Ідеалом є безкласове суспільство [14; 20; 25]. Фашизм включає радикальний авторитаризм, націоналізм, мілітаризм та державний контроль над економікою

[6; 18]. Анархізм передбачає відмову від будь-якої форми примусової влади, включаючи державу, підтримку самоврядування та добровільних об'єднань [1; 17]. Націоналізм спрямований на підтримку національної ідентичності, суверенітету та незалежності [27; 23].

Кожна з цих політичних теорій формувала і продовжує формувати політичні системи та управління в різних країнах світу. Розуміння основних ідей та історичного контексту цих політичних концепцій є ключовим для аналізу їхньої адаптації до сучасних глобальних викликів.

При всій багатоманітності теорій можна надати загальне визначення поняттю політична теорія. Отже, політична теорія є розділом науки політології, що займається вивченням і аналізом фундаментальних концепцій і принципів, які лежать в основі політичних систем, ідеологій і практик. Політична теорія надає структуровану основу для розуміння і аналізу політичних явищ. Вона допомагає визначити ключові принципи, які впливають на політичні рішення і дії. Політичні теорії є основою для формування різних політичних ідеологій, таких як лібералізм, консерватизм, соціалізм, фемінізм та інші. Ці ідеології, в свою чергу, впливають на політичну практику і політику урядів.

Політична теорія стимулює критичне мислення, заохочуючи людей ставити під сумнів усталені норми і практики. Вона дозволяє оцінювати ефективність політичних систем і інститутів. Аналізуючи політичні теорії, можна краще зрозуміти причини і наслідки політичних змін. Це включає вивчення революцій, реформ і еволюції політичних систем. Політична теорія має практичне значення для політиків, державних службовців і громадських активістів, оскільки надає інструменти для формування політичних стратегій і прийняття рішень.

Політична теорія сприяє розвитку демократичної культури, сприяє підвищенню обізнаності громадян про їхні права та обов'язки, а також про механізми участі в політичному житті. В цілому, політична теорія є важливим інструментом для розуміння і вдосконалення політичних систем та практик, що дозволяє забезпечити більш справедливе і ефективне управління суспільством. Що в свою чергу передбачає реагування на глобальні виклики.

Глобальні виклики – це проблеми, що мають широкий, міжнаціональний характер і вимагають колективних дій міжнародної спільноти для їх вирішення. Вони впливають на життя мільйонів людей і можуть змінити структуру і функціонування політичних, економічних і соціальних систем по всьому світу. В межах зазначеної теми дослідження важливим є описати глобальні виклики та наслідки до яких вони призводять.

Почати аналіз слід з кліматичних змін. Кліматичні зміни включають довгострокові зміни в погод-

них умовах і явищах, зумовлені як природними, так і антропогенними факторами. Це може бути, наприклад, підвищення рівня моря, пожежі, урагани, повені, глобальне потепління. Наслідки цих криз є втрата біорізноманіття, загроза для продовольчої безпеки, міграція населення через непридатні для життя умови.

Міграційні кризи, як зазначалось, можуть бути як наслідками природних катастроф, так і конфліктів, переслідувань, економічних криз та передбачають, що великі групи людей змушені залишити свої домівки. Прикладом може виступати Сирійська криза, міграційні хвилі з Центральної Америки до США.

Наслідком міграційних криз є політична напруженість у країнах, які приймають біженців, гуманітарні кризи, соціальна дестабілізація.

Не менш загрозливими є кризи пов'язані з різними хворобами, епідеміям, пандемією. Пандемії – це глобальні спалахи інфекційних хвороб, які охоплюють великі території і впливають на значну частину населення. Прикладом цих криз є COVID-19, грип H1N1 (свинячий грип), ВІЛ/СНІД. Наслідками таких криз є зниження економічної активності, перевантаження систем охорони здоров'я, соціальна і політична нестабільність.

Економічна нерівність є ще одним з глобальних викликів. Вона передбачає значні розбіжності у доходах і капіталі між різними групами населення. Наприклад, різниця у рівні життя між розвиненими і країнами, що розвиваються. Це призводить до зростання соціального напруження, зростання бідності, політичної нестабільності.

Одним з найбільш загрозливих глобальних викликів є війни. Війна – це організований і часто затяжний конфлікт між державами, групами всередині держави або групами, що діють від імені держави. Війни включають як традиційні збройні конфлікти, так і асиметричні війни, такі як тероризм і партизанські війни. Сучасні війни можуть мати міжнародний або внутрішній характер, а також можуть бути прямими чи опосередкованими (війни за дорученням). Наприклад, війна в Україні. Наслідками цієї війни крім людських жертв стали міграційна криза, спад економіки.

Цікавим вбачається яким чином проходить трансформація адаптація класичних теорій до глобальних викликів. Лібералізм, як ідеологія, яка надає пріоритет свободі індивіда, верховенству права та обмеженому уряду, зазнав значних змін у відповідь на сучасні глобальні виклики. В цьому зв'язку слід згадати екологічний лібералізм. Він передбачає посилену увагу до екологічних питань і стійкого розвитку, враховуючи вплив кліматичних змін [11]. Це проявляється в просуванні зеленої економіки, підтримці міжнародних кліматичних угод, таких як Паризька угода.

Крім того слід згадати про соціальний лібералізм. Він спрямований на розширення ролі дер-

жави у забезпеченні соціальної справедливості та зменшенні економічної нерівності [7]. Соціальний лібералізм передбачає впровадження програм соціального захисту, медичного страхування для всіх, підтримка справедливої мінімальної заробітної плати [9]. Ще одним напрямком лібералізму є глобальний лібералізм. Він спрямований на підтримку глобалізації і міжнародного співробітництва для вирішення транснаціональних проблем, таких як пандемії та міграція [8]. Він проявляється через підтримку міжнародних організацій, таких як ООН, Всесвітня організація охорони здоров'я, участь у глобальних ініціативах з прав людини [26].

Консерватизм, який акцентує на традиційних цінностях, стабільності та поступових змінах, також адаптується до сучасних викликів. Він трансформується у напрямку екологічного консерватизму. Він спрямований на збереження природного середовища як частини традиційних цінностей та спадщини [22]. Наприклад він реалізований через підтримку політики з охорони природи, стійкого використання ресурсів, збереження національних парків.

Наступні трансформації, щодо класичної теорії націоналізму проявляються через економічний націоналізм. Він спрямований на підтримку національної економіки і протекціоністських заходів для захисту внутрішніх ринків від глобальних ризиків [21]. Це може бути політика спрямована на підтримку місцевих виробників, обмеження імпорту, стимулювання національної промисловості [9].

Трансформація консерватизму відбувається у напрямку культурного консерватизму. Він спрямований на захист традиційних культурних та релігійних цінностей у контексті глобалізації та міграційних процесів [13]. Це проявляється через підтримку законів, що захищають національні мови, культурні традиції, релігійні свободи [22].

Соціалізм, як ідеологія, що наголошує на колективній власності та рівності, також зазнає змін під впливом глобалізації та сучасних викликів та реалізується у екосоціалізмі. Характерними рисами екосоціалізму є інтеграція екологічної свідомості з соціалістичними принципами для створення стійкого і справедливого суспільства [24]. Наприклад, підтримка політик зеленої енергетики, справедливого розподілу ресурсів, екологічно чистих виробництв [26].

Ще одним напрямком трансформації соціалізму є глобальний соціалізм. Він передбачає підтримку глобальної солідарності та співпраці для вирішення світових проблем, таких як бідність і нерівність [8]. Наприклад, ініціативи на підтримку глобальних соціальних програм, сприяння розвитку країн, що розвиваються.

Слід також згадати в межах адаптації соціалізму до глобальних викликів технологічний соціалізм, та інклюзивний соціалізм.

Технологічний соціалізм має на меті використання технологічних досягнень для забезпечення справедливості і рівності, таких як автоматизація і цифровізація економіки [11]. Наприклад, закріплення універсального базового доходу, розподіл благ від автоматизації серед усіх верств населення.

Інклюзивний соціалізм підкреслює необхідність включення різноманітних соціальних груп (етнічних, гендерних, сексуальних меншин) у політичні та економічні процеси [7]. Наприклад, реформи, спрямовані на забезпечення рівності можливостей

для всіх громадян, боротьба з дискримінацією на всіх рівнях [8].

Інші теорії, такі як фашизм, анархізм, також адаптуються до глобальних викликів, інтегруючи нові ідеї та підходи для вирішення сучасних проблем. Ці трансформації відображають динамічний характер політичних теорій і їхню здатність змінюватися під впливом нових реалій [10; 13; 24].

Для більшої наочності викладеного вище аналізу доцільно оформити найбільш важливі висновки у таблицю 1. глобальні виклики та адаптацію традиційних політичних концепцій у відповідь на ці виклики.

Таблиця 1

Адаптацію традиційних політичних теорій до глобальних викликів

Глобальні Виклики	Лібералізм	Консерватизм	Соціалізм
Кліматичні зміни	Екологічний лібералізм: Посилена увага до стійкого розвитку та зеленої економіки	Екологічний консерватизм: Збереження природного середовища як частини традиційних цінностей	Екосоціалізм: Інтеграція екологічної свідомості з соціалістичними принципами
Міграційні кризи	Глобальний лібералізм: Підтримка міжнародного співробітництва для вирішення міграційних проблем	Культурний консерватизм: Захист традиційних цінностей та культур у контексті міграцій	Інклюзивний соціалізм: Включення різноманітних соціальних груп у політичні процеси
Пандемії	Соціальний лібералізм: розширення ролі держави у забезпеченні соціального захисту та медичного страхування для всіх	Економічний націоналізм: підтримка національних систем охорони здоров'я та протекціоністські заходи	Глобальний соціалізм: співпраця для вирішення пандемій та підтримка глобальних програм охорони здоров'я
Економічна нерівність	Соціальний лібералізм: підтримка соціальної справедливості та зменшення економічної нерівності	Економічний націоналізм: підтримка місцевих виробників та стимулювання національної промисловості	Технологічний соціалізм: використання технологій для забезпечення рівності, введення універсального базового доходу
Війни	Глобальний лібералізм: підтримка міжнародних організацій для запобігання конфліктам та сприяння миру	Культурний консерватизм: захист національних інтересів та цінностей під час конфліктів	Глобальний соціалізм: підтримка міжнародної солідарності та співпраці для мирного вирішення конфліктів

Висновки. У стаття аналізується еволюція класичних політичних теорій (лібералізму, консерватизму, соціалізму і т.п.) в контексті сучасних глобальних викликів. Класичні політичні концепції піддаються змінам та модернізації відповідно до вимог сучасного світу. Лібералізм акцентує на необхідності соціальної справедливості та екологічної сталості, консерватизм захищає традиції та національні цінності, тоді як соціалізм сприймає виклики глобалізації для забезпечення соціальної і економічної рівності.

Ця стаття важлива для розуміння того, як політичні адаптуються до сучасних викликів і як це впливає на політичні системи та глобальну політику загалом.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Bakunin Michael Statism and Anarchy Cambridge University Press. 1990. 300 p.
2. Berlin Isaiah Two Concepts of Liberty. 1958. 57 p.

3. Bernstein Eduard Evolutionary Socialism Schocken. 1961. 224 p.
4. Burke Edmund Reflections on the Revolution in France Penguin Classics. 1982. 400 p.
5. Crosland Anthony The Future of Socialism Constable & Robinson. 2006. 450 p.
6. Evola Julius Fascism Viewed from the Right Ark-tos Media Ltd. 2013 130 p.
7. Fukuyama, F. *Identity: The Demand for Dignity and the Politics of Resentment*. Farrar, Straus and Giroux. 2018. 240 p.
8. Goodin, R. E., & Pettit P. *A Companion to Contemporary Political Philosophy*. Wiley-Blackwell. 1993. 736 p.
9. Gray, J. *Liberalism*. University of Minnesota Press. 1995. 128 p.
10. Held, D. *Models of Democracy*. Stanford University Press. 2006. 400 pages.
11. Heywood, A. *Political Ideologies: An Introduction*. Palgrave Macmillan. 2017. 400 p.

12. Himmelfarb Gertrude *The Roads to Modernity* Knopf Doubleday Publishing Group; Reprint edition. 2005. 304 p.
13. Huntington, S. P. *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. Simon & Schuster. 2011. 368 p.
14. Lenin Vladimir *State and Revolution* Martino Fine Books. 2011. 106 p.
15. Locke John *Second Treatise of Government and A Letter Concerning Toleration* Oxford University Press 2016. 256 p.
16. Mill Stuart John *On Liberty* Oxford University Press. 1998. 592 p.
17. Murray Bookchin) *Post-Scarcity Anarchism* AK Press. 2004. 315 p.
18. Mussolini Benito *The Doctrine of Fascism* Haole Library. 2015. 48 p.
19. Rawls, J. *A Theory of Justice*. Belknap Press. 1971. 560 p.
20. Slavoj Žižek *Revolution at the Gates: Zizek on Lenin* Verso Books. 2004. 352 p.
21. Schmitt, C. *The Concept of the Political*. University of Chicago Press. 2007. 105 p.
22. Scruton, R. *Conservatism: An Invitation to the Great Tradition*. All Points Books. 2018. 176 p.
23. Smith Anthony D. (1993) *National Identity* University of Nevada Press 240 p.
24. Steger, M. B., & Roy, R. K. *Neoliberalism: A Very Short Introduction*. Oxford University Press. 2010. 180 p.
25. Tse-Tung Mao *Quotations from Chairman Mao* Tse-Tung. 2008. 116 p.
26. Wallerstein, I. *World-Systems Analysis: An Introduction*. Duke University Press. 2004. 128 p.
27. Yael Tamir *Liberal Nationalism* Princeton University Press. 1993. 232 p.
7. Fukuyama, F. (2018). *Identity: The Demand for Dignity and the Politics of Resentment*. Farrar, Straus and Giroux. 240 p. [in English]
8. Goodin, R. E., & Pettit P. (1993). *A Companion to Contemporary Political Philosophy*. Wiley-Blackwell. 736 p. [in English]
9. Gray, J. (1995). *Liberalism*. University of Minnesota Press. 128 p.
10. Held, D. (2006). *Models of Democracy*. Stanford University Press. 400 pages. [in English]
11. Heywood, A. (2017). *Political Ideologies: An Introduction*. Palgrave Macmillan. 400 p. [in English]
12. Himmelfarb Gertrude (2005) *The Roads to Modernity* Knopf Doubleday Publishing Group; Reprint edition 304 p. [in English]
13. Huntington, S. P. (2011). *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. Simon & Schuster. 368 p. [in English]
14. Lenin Vladimir (2011) *State and Revolution* Martino Fine Books 106 p. [in English]
15. Locke John (2016) *Second Treatise of Government and A Letter Concerning Toleration* Oxford University Press 256 p. [in English]
16. Mill Stuart John (1998) *On Liberty* Oxford University Press. 592 p. [in English]
17. Murray Bookchin (2004) *Post-Scarcity Anarchism* AK Press. 315 p. [in English]
18. Mussolini Benito (2015) *The Doctrine of Fascism* Haole Library. 48 p. [in English]
19. Rawls, J. (1971). *A Theory of Justice*. Belknap Press. 560 p. [in English]
20. Slavoj Žižek (2004) *Revolution at the Gates: Zizek on Lenin* Verso Books. 352 p. [in English]
21. Schmitt, C. (2007). *The Concept of the Political*. University of Chicago Press. 105 p. [in English]
22. Scruton, R. (2018). *Conservatism: An Invitation to the Great Tradition*. All Points Books. 176 p. [in English]
23. Smith Anthony D. (1993) *National Identity* University of Nevada Press 240 p. [in English]
24. Steger, M. B., & Roy, R. K. (2010). *Neoliberalism: A Very Short Introduction*. Oxford University Press. 180 p. [in English]
25. Tse-Tung Mao (2008) *Quotations from Chairman Mao* Tse-Tung 116 p. [in English]
26. Wallerstein, I. (2004). *World-Systems Analysis: An Introduction*. Duke University Press. 128 p. [in English]
27. Yael Tamir (1993) *Liberal Nationalism* Princeton University Press 232 p. [in English]

REFERENCES:

1. Bakunin Michael Bakunin (1990) *Statism and Anarchy* Cambridge University Press. 300 p [in English]
2. Berlin Isaiah (1958) *Two Concepts of Liberty*. 57 p. [in English]
3. Bernstein Eduard (1961) *Evolutionary Socialism* Schocken. 224 p. [in English]
4. Burke Edmund (1982) *Reflections on the Revolution in France* Penguin Classics. 400 p. [in English]
5. Crosland Anthony (2006) *The Future of Socialism* Constable & Robinson. 450 p. [in English]
6. Evola Julius (2013) *Fascism Viewed from the Right* Arktos Media Ltd 130 p. [in English]

The evolution of classical political theories under the influence of global challenges

Berezansky Ihor Vadymovych

Postgraduate Student at the Department
of Political Science and General Legal
Disciplines
Zaporizhia Polytechnic National University
Zhukovsky str., 64, Zaporizhzhia, Ukraine
ORCID: 0009-0003-7493-3671

The article provides a comprehensive analysis of how classical political theories adapt and evolve in response to contemporary global challenges. Major political concepts such as liberalism, conservatism, and socialism and their transformation under the influence of phenomena such as climate change, migration crises, pandemics, economic inequality, and wars are examined.

The purpose of the article is to study the evolution of classical political theories under the influence of modern global challenges.

Research methods. Comparative analysis was used in the study. This method was used to compare the transformations of classical political theories (liberalism, conservatism, socialism, etc.) under the influence of global challenges.

Research results. Liberalism, as an ideology that prioritizes individual freedom, the rule of law, and limited government, has undergone significant changes in response to contemporary global challenges. In this connection, environmental liberalism should be mentioned. It provides increased attention to environmental issues and sustainable development, taking into account the impact of climate change.

Conservatism, which emphasizes traditional values, stability, and gradual change, also adapts to modern challenges. It is transformed in the direction of environmental conservatism. It aims to preserve the natural environment as part of traditional values and heritage.

Socialism, as an ideology emphasizing collective ownership and equality, is also undergoing changes under the influence of globalization and modern challenges and is realized in ecosocialism. The characteristic features of ecosocialism are the integration of ecological awareness with socialist principles to create a sustainable and just society.

Another direction of the transformation of socialism is global socialism. It involves promoting global solidarity and cooperation to solve world problems such as poverty and inequality.

Technological socialism aims to use technological advances to ensure fairness and equality, such as automation and digitization of the economy. Inclusive socialism emphasizes the need to include various social groups (ethnic, gender, sexual minorities) in political and economic processes.

Classical political theories are forced to adapt to new global challenges, which significantly changes their essence and practical application. Liberalism, conservatism, and socialism show flexibility in their responses to contemporary global issues, trying to preserve their core values while integrating new aspects to adequately respond to contemporary challenges. This underscores the importance of a dynamic approach to political ideologies in an ever-changing world.

Key words: evolution of political theories, global challenges, liberalism, conservatism, socialism, climate change, migration crises, pandemic, economic inequality, political adaptation.